

Гимназија „Светозар Марковић“ Ниш

Програм Међународне матуре

International Baccalaureate Diploma Programme

Информатор за ученике и родитеље

САДРЖАЈ

ПРОГРАМ МЕЂУНАРОДНЕ МАТУРЕ/О ПРОГРАМУ	4
ПРОФИЛ УЧЕНИКА.....	6
ПРОГРАМ УЧЕЊА	7
Услови уписа	8
Одабир предмета	8
Оцењивање	10
Диплома програма Међународне матуре	11
Додела ИБ Диплома	12
УПИС НА ФАКУЛТЕТ	14
ЈЕЗГРО ПРОГРАМА МЕЂУНАРОДНЕ МАТУРЕ	14
Теорија Знања (ТоК)	14
Проширени есеј – истраживачки рад (ЕЕ)	17
CAS Програм	18
ПРОГРАМ МЕЂУНАРОДНЕ МАТУРЕ У ГСМ, РАЗРЕДИ 3 - 4	19
ГРУПА 1: ЈЕЗИК А	19
Матерњи језик: Књижевност (српски)	19
ГРУПА 2: ЈЕЗИЦИ Б	20
Енглески.....	20
ГРУПА 3: ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	21
Географија	21
Филозофија	23
Историја	26
ГРУПА 4: ПРИРОДНЕ НАУКЕ	28
Биологија	28
Хемија	29
ГРУПА 5: МАТЕМАТИКА	31
Стандардни ниво математике (СЛ)	31
Виши ниво математике (ХЛ)	32
РОКОВИ ЗА ПРЕДАЈУ РАДОВА	34
ДОМАЋИ ЗАДАЦИ	35
ПРАВИЛНИК О АКАДЕМСКОЈ ЧЕСТИТОСТИ.....	36
КОНТАКТИ	39

О програму

(International Baccalaureate Diploma Programme) <https://www.ibo.org/>

Програм међународне матуре (ИБ) је настао у Женеви 1968. године. Спроводи се у око 5500 школа у 160 земаља широм света. Циљ ове заједнице је да развија свестране, образоване, брижне и мотивисане младе људе који ће дати свој допринос како својој локалној заједници, тако и целом свету. ИБ је ознака за квалитет у образовању.

ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ЛИДЕРЕ БУДУЋНОСТИ

Настава на енглеском језику, посебан приступ учењу и организацији часова, квалитетна опрема и наставна средства, као и мноштво експеримената, истраживања и радова, припремају ученике за изузетна постигнућа у даљем образовању било где у свету. Томе доприноси и истраживачки есеј који представља прве кораке ученика ка писању научног рада из предмета по избору. Ученици који по програму међународне матуре завршавају средњу школу важе за одличне организаторе, одговорне, вредне и најуспешније на факултетима широм света и носиоци су бројних стипендија и одликовања.

ФЛЕКСИБИЛНОСТ И ИНДИВИДУАЛНОСТ

У оквиру овог програма, у Гимназији „Светозар Марковић“ ученицима се пружа могућност да на основу својих интересовања одаберу предмете из 5 група, у које се убрајају обавезан српски језик-књижевност, страни језик-енглески и математика, док се ученицима препушта избор предмета из области природних (биологија, хемија) и друштвених наука (филозофија, историја, географија). Језгро програма међународне матуре подразумева развој критичког мишљења и свест о сложености процеса сазнања у оквиру предмета Теорија знања. Такође, ученици се баве обавезним ваннаставним ангажовањем у оквиру предмета Креативност, активност и услуге (CAS) кроз који испољавају своју креативност, спремност за напредовање и усавршавање, као и бригу о заједници.

УЧИНИТИ СВЕТ БОЉИМ МЕСТОМ ЗА ЖИВОТ

Овај програм доприноси унапређењу мобилности ученика унутар европских и светских оквира, развија мултикултуралност кроз сагледавање и препознавање локалних и глобалних вредности и уједно нуди примену савремених и ефикасних метода у извођењу наставе како би од ученика створио будуће грађане света, спремне да своју локалну заједницу унапређују и чине је бољим местом за живот.

Слика 1. Приказ модела курикулума програма међународне матуре (ИБДП)

Профил ученика

Профил ученика у Програму међународне матуре, односно ИБДП, представља десет особина које вреднују светске ИБ школе. (ИБ организација, 2013)

Карakterне особине:

Истраживачи

Негујемо нашу радозналост, развијајући вештине за истраживање и проучавање. Знамо како да самостално радимо са другима. Учимо са ентузијазмом и одржавамо љубав према учењу током свог живота.

Зналци

Развијамо и користимо концептуално разумевање, истражујући знање кроз разне дисциплине. Бавимо се проблемима и идејама који су од локалне и глобалне важности.

Мислиоци

Користимо критичке и креативне вештине размишљања да анализирамо и предузимамо акције у вези са комплексним проблемима на одговоран начин. Вежбамо иницијативу у доношењу разумних и етичких одлука.

Комуникатори

Изражавамо се сигурно и креативно користећи више од једног језика и на разне начине. Сарађујемо ефективно, слушајући пажљиво мишљење других појединача и група.

Принципијелни

Делујемо искрено и са интергритетом, са снажним осећајем за правичност и правду, са уважавањем дигнитета и права свих људи. Преузимамо одговорност за своја дела и њихове последице.

Отвореног ума

Критички схватамо своје културе и лични историјат, као и вредности и традиције других. Тражимо и процењујемо велики распон различитих погледа на свет, и спремни смо да се развијамо из тих искустава.

Брижни

Показујемо емпатију/самилост, саосећање и поштовање. Посветили смо се помагању и деловању да постигнемо позитивне промене у животима других људи и свету око нас.

Они који ризикују

Приступамо несигурностима обазриво и одлучно; радимо самостално и у групи истражујући нове идеје и иновативне стратегије. Домишљати смо и отпорни у суочавању са изазовима и променама.

Уравнотежени

Разумемо важност балансирања различитих аспеката нашег живота — интелектуалног, физичког и емотивног — да бисмо постигли благостање за себе и друге. Свесни смо да зависимо од других људи и света који нас окружује.

Они који промишљају

Обазриво разматрамо свет и наше идеје и искуство. Радимо на томе да схватимо наше предности и слабости што нам помаже да боље развијамо како учење тако и наше личности.

Програм Учења

Програм међународне матуре (ИБДП) је двогодишњи (разреди 3-4, или старости 16-19) међународни наставни план и програм који пружа ученицима услове и за упис на државне факултете. Међународна мобилност ученика им

омогућава да се пребаце на Програм међународне матуре из других ИБ светских школа, као и из других образовних система.

Услови уписа

Критеријум за упис Програма међународне матуре у Гимназији „Светозар Марковић“:

1. Успех у 1. и 2. разреду (просечне оцене са две децимале $1+2 \times 4$)
2. Примерно владање у 1. и 2. разреду
3. Резултати пријемног испита из српског језика и књижевности, енглеског језика и математике. ($3 \times 20 = 60$)

Пријемни испит се одржава крајем јуна. Примерци прошлогодишњих тестова са пријемних испита могу се наћи на сајту школе <https://gsm-nis.edu.rs/>

После рангирања на основу претходних бодова првих двадесет кандидата се уписује у одељење. Приликом уписа потребно је да у правну службу школе донесу сведочанства из 1. и 2. разреда, извод из матичне књиге (може и неоверена копија) и пријаву за упис из књижаре. Примљени кандидати и родитељи крајем августа долазе на појединачне интервјуе са координатором програма када се изјашњавају и о избору предмета.

Одабир предмета

Приликом одабира предмета важно је узети у обзир лична постигнућа и знања ученика из појединих предмета. Такође, ученици треба да узму у обзир будуће планове за каријеру. Ученици треба да буду упознати са специфичним условима уписа на факултете у земљама где желе аплицирати пошто различити факултети у различитим земљама имају различите услове за упис. Важно је да буду свесни да одређени предмети или комбинације предмета могу да се траже за упис на факултет у земљи или факултету према њиховом одабиру.

Предлажемо да ученици продискутују своје жеље и намере са што више људи из свог окружења, укључујући родитеље и професоре. Одлуке које се донесу у овом стадијуму образовања ученика могу утицати на остатак њиховог живота зато је изузетно важно да се одлуке донесу након доста истраживања и договора.

Да би добили диплому Програма међународне матуре (ИБ Диплома), сви ученици морају изабрати шест (6) ИБ предмета. У Гимназији „Светозар Марковић“ доступни су предмети:

- Група 1: Српски језик (књижевност) HL
- Група 2: Енглески језик Б HL
- Група 3: Друштвене науке (Географија, Историја, Филозофија)
- Група 4: Природне науке (Биологија HL и SL, Хемија)
- Група 5: Математика (Analysis and Approaches) на високом и стандардном нивоу

Даље, сви ученици Програма међународне матуре морају изабрати:

- Три (или четири) предмета на вишем нивоу (High level HL)
- Три (или два) предмета на стандардном нивоу (Standard level SL)

Такође, сви ученици програма Међународне матуре, како би добили диплому ИБ, морају успешно завршити:

- Презентацију и есеј из предмета Теорија Знања (ToK)
- Проширенi есеј – истраживачки рад од 4,000 речи из предмета према њиховој жељи (EE)
- Одређени број активности и пројекта у оквиру предмета Креативност, Активност и Услуге (CAS).

Оцењивање

Сви предмети, на вишем и стандардном нивоу, се оцењују према скали ИБ организације оценама од 1 до 7. У табели су приказане преведне оцене у наш образовни систем:

Предмет	Ниво	Оцена ИБ програма (1-7)	Оцена националног програма (1-5)
нпр. Енглески језик	Виши HL	7	Одличан 5
		6	Одличан 5
		5	Врлодобар 4
		4	Добар 3
		3	Довољан 2
		2	Недовољан 1
		1	Недовољан 1
		Н се додељује уколико ученик до крајњег рока за предају радова не преда свој EE, TOK есеј или Internal assessment из било ког предмета. То значи да ученик неће добити пуну ИБ диплому већ само појединачне сертификате за предмете из којих је предао	У нашем систему, уколико ученик не преда Internal assessment из предмета, а то је прописана испитна компонента, до краја школске године, добија оцену недовољан 1 за тај део и та оцена улази у просек оцена за тај предмет.

		рад и положио испите.	
TOK и EE		Оцењују се словима од А до Ф и у комбинацији дају максимално 3 поена. Табела оцењивања се налази даље на страни.	Оцена за TOK је бројчана од 1 до 5, а EE се признаје као матурски рад приликом матурских испита и такође оцењује од 1 до 5.

Диплома Програма међународне матуре

Ученик ће добити ИБ Диплому уколико испуни критеријуме које је ИБ организација поставила. То укључује:

- Полагање екстерних испита (завршних испита у мају након друге године) из свих одобраних предмета
- Завршни есеј из Теорије Знања (TOK)
- Испуњен портфолио за Креативност, Активност и Услуге (CAS). Услови су прописани посебним приручником који се налази нају школе, а и објашњени даље у овом информатору.
- Проширен есеј – истраживачки рад (EE).
- Рад *Internal assessment* из сваког предмета

Диплому додељује ИБ организација.

Да би се успешно дошло до дипломе Програма међународне матуре, важно је да ученик долази у школу и похађа часове према распореду и на време, да не касни, да буде редован и да завршава радове на време и на одговарајућем нивоу. Ученици морају завршити обавезне радове *Internal Assessment* у току наставе из свих одобраних предмета; такви радови у просеку ноше око 25% од завршне оцене из сваког предмета. Да би се то постигло кључ је добра

организација и веома је важно да се придржава интерно постављених рокова. Уколико ученик не поштује рокове, то ће се негативно одразити на писане препоруке наставника потребне приликом уписа на факултете, а велико кашњење може довести и до тога да ученик не добије довољно повратних информација и подршку наставника и тако преда на крају рад који не испуњава стандарде и добија нижу оцену.

Да би добили ИБ Диплому, ученици морају имати 24 бода или више, од укупног резултата 45. Комплетан критеријум за добијање ИБ дипломе је изражен у доле наведеним ставкама и ученици морају бити свесни да добијена 24 бода и више не значе увијек добијање ИБ дипломе..

ИБ Диплому ће примити ученик уколико су сви наведени услови обезбеђени:

- Ученик је освојио укупан број бодова 24 или више из шест предмета регистрованих за ИБ Диплому;
- Сви услови за ЦАС су испуњени – 10 планова и рефлексија за активности и један самостални пројекат у току две године програма
- Нема додељене оцене 'Н' (неоценјен) за Теорију Знања и Проширени Есеј;
- Нема оцјене Е (нездовољава) за Теорију Знања и Проширени Есеј.
- Нема оцене 1 из било којег предмета;
- Нема више од две оцене 2 на стандардном или вишем нивоу;
- Нема више од три оцене 3 или ниже на стандардном или вишем нивоу;
- Ученик је освојио 12 или више бодова код предмета на вишем нивоу. (Ученицима који су регистровали 4 предмета на вишем нивоу, збрајају се три највише оцене);
- Ученик је освојио 9 или више бодова код предмета на стандардном нивоу. (Ученици који су регистровали два предмета на стандардном нивоу морају имати најмање 5 бодова);
- Ученик није добио казну за кршење академске честитости од ИБ Одбора за издавање диплома.

*Дипломе и сертификате ИБ доставља школи крајем августа. Испитни резултати доступни су на ИБ платформи координатору и ученицима између 5.и 8. Јула.

Понекад је потребно упутити додатне захтеве ИБ организацији приликом уписа на факултете у одређеним земљама. То су захтеви за дељење резултата са одређеним факултетом преко ИБ платформе или захтев за легализацију дипломе који траже само неке земље. Потребно је обратити се координатору на време, чим добијете инструкције са факултета на који се уписујете.

Постигнућа Програма међународне матуре у нашој школи биће приказана у Табели 1 после 7. јула текуће године.

Табела 1.

Школска година	Процент пролазности	Процент пролазности у свету	Просечна оцена ГСМ	Просечна оцена ИБ школа у свету	Просечан број бодова ГСМ	Просечан број бодова ИБ
2021-22	100%	85.6	5.21	5.12	33.18	31.98

Упис на факултет

Програм Међународне матуре је ригорозан и пружа ученику прворазредну припрему за будућност. Ученици прате наставу према глобалној репутацији академске изврсности, и универзитети широм света признају ИБ Диплому као квалификацију за упис на универзитетете. У неким земљама, као што су Сједињене Америчке Државе, универзитети могу тражити и полагање SAT стандардизованог испита. Генерално, европски факултети преферирају ИБ Диплому за упис на факултете од ИБ сертификата за појединачне предмете. У нашој Гимназији, ученици имају помоћ у каријерном саветовању од стране саветника за факултете, психолога школе и за сада једне агенције која се бави уписом на америчке универзитетете. У плану је успостављање сарадње са још једном агенцијом.

Ученици Гимназије „Светозар Марковић“ који имају ИБ Диплому су примљени на следеће факултете: Универзитет у Падови (уметност и техничке науке), Медицински факултети у Нишу и Београду, Правни факултет Београд, ФОН, Природно-математички факултет Нови Сад, Филозофски Факултети у Нишу и Новом Саду...

Језгро програма Међународне матуре

1. Теорија знања (Theory of Knowledge - TOK)

Теорија знања је предмет који се фокусира на питање "Како знамо оно што знамо?". Ученици приступају анализи проблема (са)знања кроз призму критичког мишљења током изучавања многих савремених тема. Опционе теме/Optional themes (бирају се две теме) овог предмета су: Знање и политика, Знање и технологија, Знање и језик, Знање и домородачка друштва и Знање и религија. Такође, изучавају се и различите Области знања (Areas of

Knowledge): Природне науке, Друштвене науке, Историја, Уметност и Математика. По завршетку програма, ученици стичу вештину аргументовања, наиме способност да анализирају тврђење из различитих домена људског знања и структурирано и уверљиво износе аргументе за и против, како писменим, тако и усменим путем.

Садржај предмета ТОК

Ученици похађају 168 часова у току две године. Предмет се састоји из две одабране опционе теме, као и поменутих пет области сазнања:

- Природне науке,
- Друштвене науке,
- Историја,
- Уметност
- Математика.

Оцењивање

Ученици се званично оцењују за добијање дипломе на крају прве године (3. разред), као и у другој години програма (4. разред). Оцена се заснива на два рада:

- ТОК Exhibition (ТОК Изложба – на крају прве године, 3. разред) – Излагање индивидуалног писаног рада ученика. Ученици рад пишу током прве године програма. Излагање траје највише 10 минута по ученику. Рад надгледа и оцењује предметни професор. Ученици добијају повратну информацију већ после прве верзије рада. Радови се затим шаљу ИБ организацији на модерацију.
- ТОК есеј (друга година програма, 4. разред) на одабрану тему (максимум 1,600 речи). ИБ организација почетком друге године програма избације листу тема (Theory of knowledge prescribed

titles, 6 тема) од које ученик бира једну. Предметни професор прати писање есеја који затим екстерно оцењују ИБ испитивачи.

Напомена: Од укупне оцене за предмет ТОК, ТОК изложба је једна трећина, а ТОК Есеј две трећине оцене.

Завршна оцена ТоK-а и завршна оцена ЕЕ (истраживачког рада) се рачунају на основу табеле бр.2 испод како би ученици добили максимална 3 бода која се додају укупном броју бодова освојених из предмета. Кандидати који не задовоље критеријуме из било којег од ова два рада неће добити Диплому.

Табела 2. Табела за рачунање оцена из ТоK-а и ЕЕ.

		Theory of knowledge					
		Grade A	Grade B	Grade C	Grade D	Grade E	No grade N
Extended essay	Grade A	3	3	2	2	1 Failing condition*	Failing condition
	Grade B	3	2	1	1	0 Failing condition*	Failing condition
	Grade C	2	1	1	0	0 Failing condition*	Failing condition
	Grade D	2	1	0	0	0 Failing condition*	Failing condition
	Grade E	1 Failing condition*	0 Failing condition*	0 Failing condition*	0 Failing condition*	Failing condition*	Failing condition
	No grade N	Failing condition	Failing condition				

2. Проширен есеј – истраживачки рад (Extended Essay)

Проширен есеј – истраживачки рад (EE) је детаљна студија теме из неког подручја. Његов циљ је омогућити ученицима да се ангажују у самосталном истраживању теме која је њихов избор и посебно интересовање. Нагласак је стављен на процес ангажовања у истраживању теме самостално, на изношењу идеја и информација на логичан и смислен начин, анализи података и извођењу закључака. Целокупна презентација истраживачког рада мора бити у складу са ИБ упутствима и критеријумима. Наравно, један од најважнијих услова приликом израде овог рада јесте поштовање академске части и правилно референцирање извора коришћених у раду. За EE ученици добијају пуну и правовремену подршку координатора и изабраних супервизора који прате рад ученика и саветују га. И ученици и родитељи ће бити ближе упознати са процедуром израде овог рада у марта месецу у другом полуодишту трећег разреда. Рок за предају је децембар у 4.разреду.

Одабир предмета и теме

Приликом одабира предмета, важно је узети у обзир лични интерес ученика. Избор теме је такође на ученику. Тема треба да пружи могућност за дубље истраживање али тема не треба да буде преопширна. Треба да пружи ученику могућност да прикупља и сагледа информације и/или податке за анализу и евалуацију. Проширен есеј (EE) се пише на енглеском осим ако се узме тема из Групе 1 (матерњег језика) онда мора да се пише на том језику. Сви остали радови морају бити на енглеском језику.

Организација рада

Проширен есеј – истраживачки рад (EE) је вид формалног академског рада који садржи до 4,000 речи и треба да укључује наслов, садржај, увод, разраду теме, закључак, референце и библиографију. Такође, ученици попуњавају формулар од 500 речи о планирању и разради рада. То је рад који захтева око

40 сати самосталног рада у оквиру 9 месеци. Уз то ученик има подршку супервизора како у одабиру теме тако и у смерницама до завршетка рада, уз препоручених 3-5 сати рада са супервизором која укључују три обавезна разговора везана за планирање и разраду есеја. Последњи, односно трећи разговор, је интервју ученика и супервизора. Поред обавезних разговора, ученик увек може питати супервизора (ментора) за савет везан за рад.

Оцењивање

Проширенi есеј (EE) се оцењује екстерно. Бодује се према постављеним критеријумима (општим и специфичним за одређени предмет). Завршна оцена овог рада и завршна оцена Теорије Знања се уносе у Табелу за рачунање оцена (видети Табелу 2) да би добили максимално три бода која се додају укупном збиром оцена на Дипломи. Кандидати који не задовоље критеријуме из било којег од ова два рада неће добити Диплому.

2. CAS - Креативност, активност и услуге

Циљеви CAS програма су у складу са мисијом ИБ програма. Као такав,

Програм има за циљ да формира ученике који:

- Прихватају животни стил ИБ профила ученика са уживањем и проналазе значај и смисао у CAS активностима које укључују интелектуална, физичка, креативна и емоционална искуства;
- Рефлексивни су практичари који циљано промишљају о својим искуствима
- Идентификују циљеве, разумеју сопствене способности и ограничења, развијају стратегије и даље акције за лични раст;
- Истражују нове могућности, прихватају нове изазове и прилагођавају се новим улогама
- Активно учествују у планираним, самосталним и сарадничким CAS пројектима

- Свесни су да су чланови локалних и глобалних заједница са одговорностима према свакој од њих

О детаљима у вези са CAS захтевима ученике ће информисати координатор за овај предмет већ у првој недељи септембра. Такође, детаљни приручник за CAS се налази и најаву школе.

Група 1: Језик А

Матерњи језик: Књижевност (српски)

Предмет Књижевност конципиран је тако да ученици кроз изучавање ове области негују општу културу, оснађују етичке принципе и развијају критичко размишљање. Фокус истраживања ученика јесте природа књижевности, естетска функција језика књижевног дела, као и корелација између књижевности и света. Ови циљеви постижу се ученичким истраживањем начина на који су различити аутори стварали да би разумели дела која изучавају. Изучавање тих дела појачано је кроз компаративни оквир.

Изучавање књижевности током две школске године подељено је у три области:

1. Писац, дело, читалац – где је фокус на намерама аутора, теорији читалачке рецепције, као и естетској и етичкој функцији књижевног дела;
2. Време и простор – где је фокус на историјском и/или културалном контексту настанка књижевног дела;

3. Интертекстуалност – чије је средиште интересовања дијалогичан однос међу различитим књижевним текстовима и природа њиховог односа.

Језик А1 виши ниво је програм за ученике чији је то матерњи језик. Током трајања програма (две школске године) ученици изучавају 13 књижевних дела и то:

- Четири књижевна дела са ИБ препоручене листе (дела преведена на матерњи језик);
- Пет књижевних дела са ИБ препоручене листе (оригинална дела писана на матерњем језику);
- Четири књижевна дела по слободном избору професора.

Када је реч о провери ученичким постигнућа, предвиђене су четири (пред)испитне компоненте:

1. Paper 1 – Анализа књижевних текстова: испит се састоји од два одломка различитих књижевних жанрова, од којих је сваки праћен усмеравајућим питањем. Ученик пише анализу сваког пасуса у светлу пратећег испитног питања.
2. Paper 2 – Компаративни есеј: испит се састоји од четири питања општег (формалног) типа. Као одговор на овај задатак, ученици пишу компаративни есеј који се базира на двама књижевним делима претходно изучаваним током трајања програма.
3. High level essay – Ученици пишу есеј на тему по избору, при чему се баве анализом једног књижевног дела претходно изучаваног током трајања програма.
4. Internal assessment (Individual oral) – Ова испитна компонента састоји се од усменог испита, при чему ученици сами бирају истраживачко питање које обрађују на примеру двају књижевних дела претходно изучаваних током

трајања програма. Закључак треба да буде компаративан. Ученици нуде усмени одговор у трајању од 10 минута, док је време предвиђено за додатна питања професора у трајању од 5 минута.

Група 2: Језици Б

Енглески

Енглески Б (HL) је додатни језички програм осмишљен за ученике са предзнањем тог језика. Основа ових програма су усвајање страног језика, интеркултурално разумевање и развој језичких вештина -speaking, writing, reading and listening. Материјали ће бити везани за свакодневне усмене размене од општих тема па све до књижевних текстова, и биће везани за културу језика који се изучава.

Теме које се обраћују су *Identities, Experience, Sharing the planet, Human Ingenuity, Social Organisation* (Идентитети, Искуства, Наша планета, Људска генијалност , Друштвена организација)

ДВА књижевна дела се изучавају на HL нивоу.

Оцењивање на HL нивоу:

- Индивидуални усмени део који се снима. Оцењује га предметни професор и шаље се на екстерну модерацију. Састоји се од 20 минута припреме и 12-15 минута (максимално) презентације и дискусије са професором на тему одломка из прочитаног књижевног дела.

- Два екстерна писмена: Писмени испит 1 (писмене продуктивне вештине): писање есеја (одговор на постављени задатак)

- Писмени испит 2 (рецептивне вештине): испит је из два дела – слушање (разумевање слушаног текста из три различита исечка) и читање (вежбе разумевања из три писана одломка).

Група 3: Друштвене науке

Географија

Географија у оквиру Програма међународне матуре подразумева јединство физичке и друштвене географије, у којем су многе природне и друштвене појаве и процеси сагледане на интернационалном нивоу, али и кроз призму бројних локалних и регионалних примера.

Географија испитује релевантне концепте и идеје из широког спектра дисциплина, кључна глобална питања, као што су миграције, сиромаштво, одрживост и климатске промене. Ово помаже ученицима да развију уважавање и поштовање алтернативних приступа, гледишта и идеја. Током имплементације овог предмета разматрају се примери и детаљне студије случаја на различитим нивоима, од локалних до регионалних, националних и међународних. За успешан рад у оквиру предмета не захтева се велико предзнање.

Циљ програма наставе и учења предмета Географија на стандардном (СЛ) нивоу је да, пре свега, омогући ученицима да развију разумевање за међусобне везе између људи, места, простора и околине

Ученици на стандардном нивоу (СЛ) имају јединствене обавезе у којима показују усвојеност садржаја опција и тема:

Испит 1 – Тема по избору

Ученици изучавају две изборне теме од предложених:

- Чиста вода – проблеми и конфликти

- Б. Океани и њихове обалне границе
- Ц. Екстремне средине
- Д. Опасности и непогоде
- Е. Одмор, туризам и спорт
- Ф. Географија хране и здравља
- Г. Урбане средине

Испит 2 – Обавезне опције језгра предмета – глобалне промене

Ученици проучавају и демонстрирају знање из свих опција:

1. Распрострањеност становништва и становништво у транзицији
2. Клима – рањивост и флексибилност
3. Глобално искоришћавање ресурса и сигурност

Интерна оцена – Internal assessment (IA)

Ова оцена чини четвртину коначне оцене из географије и обухвата самосталну израду извештаја од највише 2500 речи након обављеног теренског рада и истраживања. Оцену даје наставник, а по потреби је модификује ИБО. Теренски рад укључује 20 сати рада и изабрана тема може бити из било којег дела програма.

Филозофија

Филозофија је систематско критично испитивање дубоких, фасцинантних и изазовних питања, као на пример: Шта значи бити човек? Имамо ли слободну

вольју? На шта мислимо када кажемо да је нешто погрешно или исправно у контексту морала?

Оваква апстрактна питања произлазе из наших свакодневних искустава и филозофских оруђа као што су критичко и систематско размишљање, пажљива анализа и конструкција аргумената, као и преиспитивање и анализа постојећих система вредности. Коришћење филозофије продубљује и разјашњава наше разумевање ових питања, као и нашу способност да формулишемо могуће одговоре.

Нагласак предмета Филозофија у програму Међународне матуре је на „бављењу филозофијом“, односно, на активном ангажовању ученика у филозофској активности. Предмет је фокусиран на стимулисање интелектуалне радозналости ученика и на охрабривање испитивања своје властите перцепције и перцепције других. Ученици су изазвани да развију сопствени филозофски глас и да израсту у независне мислиоце током проучавања неких од најинтересантнијих и најутицајнијих мислилаца света. Предмет Филозофија, такође развија изнинмо примењиве вештине као што су: способност јасног формулисања аргумената, стварање разборитих процена и евалуирање изразито комплексних, али разноликих питања.

Сви ученици изучавају обавезну тему „Бити човек (Being Human)“. Ова тема пружа могућност истраживања основног питања шта то значи бити човек. Овакво истраживање се одвија кроз дискусију кључних концепата као што су идентитет, слобода, сопство, личност/особа, ум/тело и људска природа и кроз разматрање питања, као на пример, шта је то што разликује човека од других врста, где леже границе битисања и да ли се животиње или машине могу сматрати особама. Ученици такође развијају своје вештине кроз проучавање других филозофских тема и пажљивог читања филозофског текста. Обавезно је детаљно проучавање једног капиталног филозофског дела у потпуности са листе коју препоручује организација ИБ (Prescribed philosophical texts). Такође, ученици уче и како да примене своје филозофско знање и умеће на праве животне ситуације и да истраже како нефилозофски материјал може бити третиран на филозофски начин (ово је наглашено током целог курса, али посебно у оквиру Internal assessment компоненте курса). Ученици на вишем

нивоу (HL) се поред тога ангажују у дубљем проучавању саме природе филозофије.

Кратак преглед наставног плана и програма за филозофију

Обавезна тема (Core theme)

Тема „Бити човек“ је обавезна за све ученике.

Изборне теме (Optional themes)

Од SL ученика се тражи да уче једну тему са следеће листе. Од HL ученика се тражи да уче две теме са следеће листе. Ове теме су, у ствари, различите гране филозофије.

1. Естетика
2. Епистемологија
3. Етика
4. Филозофија и савремено друштво
5. Филозофија религије
6. Филозофија науке
7. Политичка филозофија

Прописани текст (Prescribed text)

Од ученика се тражи да проучавају један текст са „ИБ листе прописаних филозофских текстова“, која укључује текстове разних аутора као што су Платон, Лао Це, Марта Нусбаум, Симон де Бовоар, Рене Декарт, Дејвид Хјум, Џон Стјуарт Мил, Фридрих Нице, Питер Сингер...

HL додатак (за виши ниво): Истраживање филозофске активности

Од HL ученика се тражи да предузму дубље истраживање природе, функције, значења и методологије филозофије.

Интерно оцењивање/ Internal Assessment

Од SL и HL ученика се захтева да дају филозофску анализу нефилозофског стимулуса, као на пример, поеме, филмске сцене/сцене у серији, ликовног дела, књиге...

Историја

Историја је динамична дисциплина која се базира на доказима и која такође представља везу са прошлешћу.

Историја је истраживачки предмет који захтева жељу за истраживањем. Она је такође и интерпретативна дисциплина, која омогућава прилику да се укључе разне перспективе и мишљења. Учење историје развија разумевање прошлости, које даље води до дубљег разумевања људске природе и данашњег света. План и програм предмета историје у програму Међународне матуре заснивају се на компаративном, мулти-перспективном приступу ка историји фокусирајући се на кључне историјске концепте као што су промена, узрок и значајност. Укључује проучавање разноврсних типова историје, укључујући политичку, економску, социјалну и културолошку, охрабрујући ученике да размишљају на историјски начин и да развију вештине историчара. На овај начин, предмет историје подразумева примамљиво и веома захтевно истраживање прошлости.

Предмет историја захтијева од ученика да проучавају и пореде примере из различитих региона света, помажући да се охрабри интернационална мисао. Професори имају велику слободу у одабиру битних примера које обрађују са својим ученицима, осигуравајући при томе да програм одговара потребама и интересима ученика без обзира каква је њихова локација или контекст.

Историја је у ГСМ доступна на стандардном нивоу (СЛ)

Кратак преглед наставног плана и програма за историју

Препоручене теме (од којих се једна изучава)

1. Војсковође

2. Освајања и њихов утицај
3. Покрет ка глобалном рату
4. Права и протести
5. Конфликт и интервенција

Теме светске историје (од којих се изучавају две)

1. Друштво и економија (750-1400)
2. Узроци и последице средњовековних ратова (750-1500)
3. Династије и вође (750-1500)
4. Друштва у транзицији (1400-1700)
5. Ране Модерне државе (1450-1789)
6. Узроци и последице Раних Модерних ратова (1500-1750)
7. Порекло, развој и утицај индустријализације (1750-2005)
8. Покрети за независност (1800-2000)
9. Еволуција и развој демократских држава (1848-2000)
10. Ауторитарне државе (20-ти вијек)
11. Узроци и последице ратова 20-тог века
12. Хладни рат: Тензије и ривалство између суперсила (20-ти век)

Интерно оцењивање (Internal Assessment)

Историјско истраживање

Оцењивање:

Интерни рад на историјском истраживању: 2200 речи (SL 25%, HL 20%)

Екстерно оцењивање

Писмени 1 (HL/SL): Анализа извора: пет питања о извору

Писмени 2 (HL/SL): Есејски рад: два тематска есеја

Базиран на два историјска поља

Писмени 3 (HL): Есејски рад: три тематска есеја

Група 4: Природне науке

Биологија

Биологија на вишем нивоу HL је детаљно истраживање модерне биологије и омогућава чврсту основу за универзитетске и факултетске курсеве биологије, медицине, биохемије, итд. Солидно предзнање из биологије и добро знање из лабораторијске хемије су неопходни за овај програм.

Обавезне теме HL

- Биологија ћелије
- Молекуларна биологија
- Генетика
- Нуклеинске киселине
- Метаболизам, ћелијско дисање и фотосинтеза
- Екологија
- Еволуција и биодиверзитет
- Физиологија човека
- Биологија биљака
- Генетика и еволуција
- Физиологија животиња

Опције (једна од наведних се изучава)

- Неуробиологија и понашање
- Биотехнологија и биоинформатика
- Екологија и конзервација
- Физиологија човјека

Биологија на стандардном нивоу има другачије захтеве од биологије на вишем нивоу. Стандардни ниво садржи материјал који је обавезан, а као додатак ученици треба да одаберу једну опциону тему.

Обавезне теме SL

- Биологија ћелије
- Молекуларна биологија
- Генетика
- Екологија
- Еволуција и биодиверзитет
- Физиологија човјека

Опције (једна од наведених се изучава)

- Неуробиологија и понашање
- Биотехнологија и биоинформатика
- Екологија и конзервација
- Физиологија човјека

Хемија

Виши ниво хемије HL подразумева опширно проучавање модерне хемије док је стандардни ниво хемије SL препорука за ученике који желе да се посвете студијама медицине, биохемије, фармације, еколошких студија, хемијског инжењеринга итд..

Заједничке обавезне теме наставног плана и програма HL и SL покривају исте теме, само не подједнако детаљно ,разлика је у броју часова који је већи на вишем нивоу.

Предмет хемија тражи предзнање јер се одређене области предмета проучавају веома детаљно. Обимни наставни план и програм садржи обавезни материјал и две изборне теме:

Концепти

- Стхиометријски односи
- Структура атома
- Периодичност
- Хемијска веза и структура
- Енергетика / термохемија
- Хемијска кинетика
- Еквилибријум
- Киселине и базе
- Редокс процеси
- Органска хемија
- Мерење и обрада података
- Мерење и анализа

Опције (једна од наведених се изучава):

- Биохемија
- Материјали
- Енергија
- Медицинска хемија

Група 5: Математика

Услов програма је да ученици имају бар један предмет математике који је обавезан предмет.

Доступна су два нивоа математике за предмет Математика: Анализе и приступи (Analyses and Approaches)

Математичке анализе и приступи - стандардни (SL) и виши ниво (HL)

Ова два нивоа служе да задовоље опсег потреба, интересовања и способности ученика, те да испуне захтеве разних факултета и тежњи у каријери.

Циљеви овог предмета су да омогуће ученицима да:

- развију знање математике, концепте и принципе
- развију логичко, критичко и креативно размишљање
- упосле и усаврше своје моћи апстракције и генерализације

Ученици су такође подстакнути да цене интернационалне математичке димензије и разноврсност њених културолошких и историјских перспектива.

Стандардни ниво математике (SL)

Предмет се фокусира на представљање математичког концепта кроз развој математичких техника. Намера је да се ови концепти представе ученицима на разумљив и кохерентан начин, без инсистирања на строгим правилима математике која се траже на вишем нивоу математике. Ученици би требало, кад год је могуће, да примене стечено знање математике како би решили реалне проблеме постављење у прикладном контексту.

Овај предмет се састоји од седам обавезних тема. Ученици морају проучавати и подтеме које свака обавезна тема садржи.

Обавезне теме су следеће:

Тема 1: Алгебра

Тема 2: Функције и Једначине

Тема 3: Кружне функције и Тригонометрија

Тема 5: Вектори

Тема 6: Статистика и Вероватноћа

Тема 7: Математичка анализа

Интерни рад (Internal Assessment), истраживање, који се такође оцењује, пружа ученицима прилику да развију самосталност у свом учењу математике. Ученици се подстичу да примене одређен приступ на разне математичке активности и да истраже различите математичке идеје. Истраживање такође допушта ученицима да раде без ограничења времена као што је одређено за писмени дио испита и да развију вештине потребне за комуницирање математичких идеја.

Овај ниво нема дубину коју има математика на вишем нивоу. Ученици који желе учити предмет са већим степеном математичког садржаја требало би да се радије одлуче за математику на вишем нивоу.

Оцењивање

- Писмени испит 1 (забрањено коришћење графичког калкулатора) – 40% од укупне оцене
- Писмени испит 2 (обавезно коришћење графичког калкулатора) – 40% од укупне оцене
- Интерни рад – 20% од укупне оцене

Виши ниво математике (HL)

Предмет се фокусира на развој важних математичких концепата на разумљив и кохерентан начин. Ово се постиже уз помоћ пажљиво балансираног приступа. Ученици су подстакнути да примене знање математике како би решили проблеме постављене у разноврсним смисленим контекстима. Ученици који се одлуче за овај предмет треба да очекују да ће стећи увид у математичку форму и структуру, те да буду интелектуално способни да сагледају везе између концепата у различитим областима тема. Такође би требало да буду подстакнути да развију вештине потребне за наставак њиховог даљег учења математике у другачијим областима.

Овај предмет се састоји од седам обавезних тема. Ученици морају проучавати и подтеме које свака обавезна тема садржи.

Обавезне теме:

Тема 1: Алгебра

Тема 2: Функције и једначине

Тема 3: Кружне функције и тригонометрија

Тема 5: Вектори

Тема 6: Статистика и вероватноћа

Тема 7: Математичка анализа

Опционе теме:

Ученици морају изучавати једну од понуђених опција и све подтеме везане за ту област:

Тема 8: Статистика и вероватноћа

Тема 9: Скупови, релације и групе

Тема 10: Низови и диференцијалне једначине

Тема 11: Дискретна математика

Овај предмет је захтеван, од ученика се очекује да уче широк спектар математичких тема кроз одређен број различитих приступа и до различитог степена дубине изучавања.

Оцењивање

- Писмени испит 1 (забрањено коришћење графичког калкулатора) – 30% од укупне оцене

- Писмени испит 2 (обавезно коришћење графичког калкулатора) – 30% од укупне оцене
- Писмени испит 3 (дозвољено коришћење графичког калкулатора) – 20% од укупне оцене
- Интерни рад – 20% од укупне оцене

Рокови за предају радова

Сви задаци имају одређене рокове за предају које поставља школа и ученици их добију у првом полуодишту прве године Програма међународне матуре. То је посебан документ који се прослеђује и ученицима и родитељима на почетку како би се осигурало поштовање задатих рокова. Дужност ученика је да забележе кад су датуми за предају радова за сваки предмет и да сваки задатак – писмени рад или усмену презентацију пошаљу на време. Школа не прихавата могућност да ученик каже да није информисан о роковима за предају радова. Постоје и крајњи рокови када се одређени радови, ЕЕ и ТОК есеј као и *Internal Assessment* радови постављају на ИБ платформу за оцењивање и уколико се не поставе на време, ученик нема могућност изласка на испит из тог предмета.

Ученици који очекују да ће имати проблема да доставе рад у року, морају да се обрате професору много пре задатог рока да договоре стратегију која ће омогућити ученику испуњење обавеза у датом року. Ученици који нису у школи тај дан кад је рок за предају радова или су на путу, морају мејлом послати свој рад пре одласка на пут. Ученици имају одговорност да сазнају уколико је било нових обавеза и кад су рокови за предају тих радова. Уколико ученик не поштује рокове, то ће се негативно одразити на писане препоруке наставника потребне приликом уписа на факултете, а велико кашњење може довести и до тога да ученик не добије довољно повратних информација и подршку наставника и тако преда на крају рад који не испуњава стандарде и добијаiju нижу оцену.

Домаћи задаци

Домаћи задаци су продужетак редовних дневних школских задатака и задају се у свим предметима. Њихова функција је да помажу ученицима да се спреме за час и да развијају вештину организације, расподеле времена, самосталне одговорности, самоусмеравања и самодисциплине.

Опширнији/обимнији задаци као што су извештаји и пројекти захтевају пажљиву припрему и организацију од стране ученика. Родитељи се охрабрују да прате рад ученика како би завршио задатак, али никако да ураде задатак уместо ученика. Родитељи могу бити од помоћи тако што ће обезбедити време и место за ученика који омогућавају несметано учење. Ученици могу тражити помоћ од професора, стручне службе школе у развијању ефикаснијих вештина учења.

Природа домаћих задатака ће варирати, али се подразумева да ће ученици увек морати читати задате књиге због припрема за часове и да ће читати све потребно за све предмете које уче. Да би се све урадило на време захтева се пажљиво планирање, организација, одлучност и самодисциплина.

Правилник о поштовању академске честитости

Гимназија „Светозар Марковић“ је посвећена промовисању академске честитости као основе академског рада. Наставници у ИБ програму раде на подизању свести о важности поштовања академске честитости. На сајту школе се налази посебан документ о томе. На првом родитељском састанку у септембру, родитељи се упознају са тим документом и потписују да су сагласни са правилима понашања која се тичу поштовања академске честитости, као и са прописаним мерама за непоштовање исте. Кршењем ових правила, ученик ризикује губљење ИБ дипломе.

Кршење академске честитости и злоупотреба

Кршење академске честитости може имати неколико облика:

- Плагирање: представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења извornог ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих
- Преписивање: узимање рада другог ученика, без њиховог знања или уз њихов пристанак и представљање као свог.
- Варање на испиту: комуницирање са другим учеником на испиту, доношење недозвољеног материјала у испитну просторију, или коришћење тог материјала да би се добила непоштену предност.
- Дуплирање: предаја рада који је прилично исти из једног предмета на оцењивање и из другог предмета без пристанка предметних професора.
- Кривотворење података: измишљање или мењање података који нису прикупљени на одговарајући начин.
- Рад у дослуху: помагање другом ученику да буде академски неискрен.

Спречавање кршења академске честитости

Када су у питању писани радови, есеји за интерно оцењивање или ЕЕ, у Гимназији се сви ти радови проверавају уз помоћ програма за откривање плаџијата. Препоручљиво је да ученици у току писања раде детаљно евиденцију о изворима које користе како би правилно референцирали рад. Такође, ментор детаљно прати израду ЕЕ тако да на крају процеса са сигурношћу може да потврди да је ученик сам написао дати рад.

Процедура за истраживање сумњивих случајева кршења академске честитости

Уколико професор посумња да је ученик можда прекршио стандарде школе везане за Академску честитост, он или она ће обавесити координатора Програма међународне матуре. Координатор ће испитати случај, и обавестити ученика о забринутости коју је изнео професор, дајући ученику прилику да одговори на оптужбе. Уколико може да се докаже да је неадекватан рад послан на оцењивање професору, координатор Програма међународне матуре ће изложити директору школе да ли је или није почињен случај кршења академске честитости, или академског прекршаја. Поново, у складу са правилима и праксом ИБ организације, приликом одређивања шта је од ове две могућности тачно, узимаће се у обзир и намера. Директор ће одлучити о исходу случаја.

Последице кршења академске честитости

Уколико се утврди да је ученик прекршио кодескс академске честитости на било који од горе наведених начина, о томе ће бити обавештени родитељи. Ако се такав рад преда као званични рад професору, неће бити прихваћен; уколико ученик буде имао времена, биће му дозвољено да преда други рад уместо тог. Уколико нема времена да ученик напише нови рад, ученик неће добити оцену за тај предмет и самим тим неће добити диплому о завршеној средњој школи. Уколико се понови академски прекршај, ученику ће се избрисати тај предмет и неће моћи приступити полагању тог предмета. Уколико ученик преда рад ИБ организацији и касније се утврди да је учињен академски прекршај, ИБ организација неће издати диплому том ученику.

Ученици морају разумети да су они потпуно одговорни за своје радове и да ће последице било каквог прекршаја академске честитости сносити сами ученици. Ученици морају разговарати са професорима редовно о њиховим

радовима и показивати им рад у разним фазама израде. Ученици питају професоре за савет уколико су несигурни око референцирања извора.

Контакти

Програм међународне матуре

1. Ивана Бабовић ИБ ДП координатор

ivana.babovic@gsm-nis.edu.rs

+381 64 1911272

2. CAS координатор Маријан Мишић

marijan.misic@gsm-nis.edu.rs

3. Гимназија „Светозар Марковић“ <https://gsm-nis.edu.rs/>

Администрација школе +381 18 242984

Директор, вд Милица Милосављевић +381 18 254396